Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie 4000 Mk
Z odnoszeniem do domu 5000 Mk.
Na prowincji z przesyłką pocztową 6000 Mk.
Zagranicą 12000 Mk
Cena pojed. egzemplarza 200 Mk

CENA 200 MK.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz non. lub jego miejsce na str. 1.2.3. m. 450., w tekście m. 350
Nekrologi 450 mk. zwyczajne 300 mk

Adres Redakcji i Administracji Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 9.
Otwarta od 9—12 i od 2—6 po poł.

№ 31 (7367) Piątek, dnia 9 Lutego 1923 r. Rok XXXI

TELEGRAMY.

Przyjaźń bolszewicko-niemiecka

MOSKWA (AW.). 7. Wszystkie gazety ogłaszają rozkaz Trockiego, zawierający entuzjastyczne podziękowanie komunistom niemieckim za czerwony sztandar, ofiarowany czerwonej armji. Sztandar ten wręczony zostaje 10 pułkowi 1 dywizji strzelców, który uczestniczył w ważniejszych operacjach wojennych na polskim froncie, gdzie „odznaczył się męstwem", zaś w sierpniu roku 1920, przy odwrocie armji sowieckiej z pod Warszawy", zmuszony był" przekroczyć granicę Prus Wschodnich i poddać się internowaniu na terytorjum niemieckiem. Pułk ten obecnie nazywać się będzie pułkiem imienia „proletarjatu niemieckiego".

Kapitulacja niemców

BERLIN (AW.) 7. Komunistyczne „Rote Fahne" pisze: „Większość dzienników burżuazyjnych zapewniała, jakoby Niemcy oficjalnie na długi czas są zaopatrzone we wszystko. W istocie jednak blokada daje się już odczuć. Przemysł włókienniczy i metalowy już zmniejszył swoją produkcję, robotnicy pracują zaledwie kilka godzin dziennie.

Nie wystarcza głosić hasła „Aż do końca", trzeba zapewnić ludowi środki egzystencji.

BERLIN (AW.) 7. „Vossische Zeitung" dowiaduje się z Essen, że kordon wojskowy w Ruhrze jest bardzo ścisły. Kontrola nad węglem jest do tego stopnia dokładna, że pomimo największych starań nie udaje się Niemcom zmylić czujności straży francuskiej.

BERLIN (AW.) 7. Dzienniki podają rezolucję powziętą przez przedstawicieli związków zawodowych w Ruhrze. Rezolucja ta podkreśla między innemi, że środki obronne ze strony niemieckiej są wyzyskiwane przez spekulantów giełdowych i przez prasę nacjonalistyczną, która im nadaje tendencyjne oświetlenie.

PARYŻ (AW.) 7. Korespondent „Times" donosi, że w kołach poinformowanych krążyły pogłoski, jakoby Niemcy były w przededniu kapitulacji. Na giełdzie dewizy francuskie podniosły się o dwa punkty. Jednakże w kołach oficjalnych zachowują nadal rezerwę.

Represje francuskie

BERLIN (AW.) 7. Władze okupacyjne w Nadrenji ogłosiły następujące postanowienie Każdy niemiecki sąd lub każda niemiecka władza, która karze osoby, lub grozi karami za to, że słuchają rozkazów władz okupacyjnych, będą skazane na 5 miljonów mk. grzywny, lub więzienie do 5-iu lat.

BORDEAUX (AW.) 7. Według doniesień dzienników, władze okupacyjne przystąpiły do pobierania cła w Düsseldorfie i Duisburgu. W przeciągu jednego dnia wczorajszego zebrano około 200 miljonów marek.

Pijaństwo w Sowdepji

MOSKWA (AW.) 7. Stieklow w „Prawdzie" pisze: Ze wszystkich kątów republiki sowieckiej ciągnie zapach samogonki. W naszym kraju panuje istna orgja pijaństwa wśród biurokracji sowieckiej już odzywają się głosy za wprowadzeniem monopolu". Jako środki zapobiegawcze, Stieklow proponuje wydanie praw wyjątkowych przeciwko „samogonszczykom" oraz reformy w milicji, przyczem należy rozpocząć kulturalno-naukową propagandę walki z pijaństwem.

Spadek po Northkliffie

PARYŻ (AW) 8. Testament lorda Northcliffa został ostatecznie uprawomocniony. Spadek po Northcliffie obliczany jest na 5,000,000 fnt an. Okazuje się, że w obawie, by „Times" nie dostał się w niepożądane ręce, lord Northcliff przed śmiercią powierzył tę sprawę swemu bratu lordowi Rothermere.

Ślązacy nie płacą za żywność

KATOWICE (AW.) 7. Wydział aprowizacyjny województwa śląskiego z upoważnienia Rady Wojewódzkiej wstrzymał przydział mąki i cukru dla ubogiej ludności województwa, ponieważ starostwa i gminy, pomimo kilkakrotnych wezwań nie zapłaciły dotąd za dostarczone kontengenty, ogółem przeszło 5 miljardów mk. niemieckich. Największy dług, mianowicie z górą po miljardzie marek, mają w skarbie województwa kim Katowice i Świętochłowice. Wydział aprowizacyjny udzielił starostwom terminu spłaty długów do 24 b. m.

Prześladowanie na Podolu

LWÓW (AW.) 7. Prasa miejscowa podaje, że w miejscowości Głowaniewsku (Podole), która liczyła przed wojną 8000 Polaków, liczba ludności polskiej stopniała, dzięki prześladowaniom bolszewików do jednego niespełna tysiąca głów. Księdza i nauczycielkę deportowano w głąb Rosji. Popi tak zwanej „żywej cerkwi" zmuszają katolików do przechodzenia na prawosławie.

W miejscowości Ilince, obrabowano kościół i wywieziono księdza. Nauczyciela Wróblewskiego rozstrzelano. Ludność katolicka przemocą jest zmuszona do przejścia na prawosławie. W Łatyczowie w ostatnich dniach cały szereg osób przeszedł na prawosławie. Podobnie dzieje się w Rajgrodzie (powiat Bracławski). W Kamieniu Pod. z powodu braku księdzy wszystkie kościoły katolickie zamknięte. Również w miejscowościach Zińkowce, Jańczyńce, Białonówku i Pudłówce pozbawiono katolickie kościoły obsługi religijnej. Skazani w procesie kamienieckiem dr. Dworzecki i Szyszko cierpią głód i zimno w więzieniu Winnickiem. W tem samem więzieniu umarł już ksiądz Niedzielski, oraz nauczyciel Witwicki, Zaleski, Łachowicz.

Prawa Polski do linji Grodno-Wilno

PARYŻ 8. (AW.). Rada Ligi narodów orzekła, że prawo okupowania linji kolejowej Grodno — Wilno przysługuje Polsce z dniem 15-go bm.

Epilog panamy łódzkiej

ŁÓDŹ 7. Pod przewodnictwem p. Stanisława Rapalskiego, wiceprezesa Rady Miejskiej odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej.

Punktem ciężkości debaty był epilog wiadomej panamy budowlanej w Wydziale Budownictwa Magistratu m. Łodzi.

Przewodniczący komisji radzieckiej wyłonionej do przeprowadzenia śledztwa pan Nowosielski odczytał protokuł wspomnianej komisji.

Komisja po wszechstronnem rozpatrzeniu sprawy przekłada Radie M. wniosek domagający się wykluczenia radnego Mojżesza Helmana oraz ławnika wydziału budownictwa Leopolda Arndta nadto akta w sprawie nadużyć dokonywanych przez tego ostatniego skierować do Prokuratora Sądu Okręgowego w Łodzi.

Przewodniczący otwiera dyskusję kolejno wszyscy bez wyjątku mówcy w imieniu bądź własnym, bądź reprezentowanego stronnictwa czy frakcji wypowiadają się, że będą głosować za wnioskiem komisji.

W głosowaniu Rada Miejska wszystkiemi głosami przeciw jednemu wypowiedziała się za wnioskiem komisji radzieckiej. W ten sposób zarówno p. Arndt jako też p. Helman przestali być z dniem wczorajszym członkami Rady Miejskiej, przestali obecnością swą dyskredytować samorząd miejski.

Nominacja p. Steczkowskiego

Były minister skarbu, p. Jan Kanty Steczkowski, obejmuje stanowisko dyrektora Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej na miejsce p. Bigo, który, jak już donosiliśmy, ustąpił z tego stanowiska pozostając jako członek dyrekcji PKKP.

Giełda warszawska

WARSZAWA 7. New-York—35700, Londyn — 167750, Niemcy — 0.90, Paryż — 2300.

Zawody narciarskie

WARSZAWA (A.W.) 7. Ostatnio został ustalony następujący program drugich międzynarodowych zawodów Narciarskich o „Mistrzostwo Tatr"

Program przewiduje następujące biegi:

1. Bieg główny dla Senjorów, około 18 klm. dostępny dla zawodników wszystkich klas od lat 18-tu.
2. Bieg młodzików, około 10 klm. dostępny dla zawodników od lat 16 do 18-tu.
3. Bieg pań — około 6 klm.
4. Bieg wojskowy o Mistrzostwo Wojska Polskiego, około 18 klm. Dostępny dla senjorów i junjorów w służbie czynnej armji polskiej.
5. Bieg patrolowy ze strzelaniem około 10 klm. dla drużyn złożonych z czterech zawodników — dostępny dla wojskowych w służbie czynnej.
6. Bieg rozstawny około 18 klm. dla drużyn złożonych z trzech zawodników.

7. Bieg dzieci — a) od lat 10 do 13-stu, b) od lat 13 do 16-stu.
8. Skoki senjorów.
9. Skoki junjorów.
Najlepsza ilość punktów w biegu głównym i skokach senjorów decyduje o zwycięstwie w biegu złożonym. Zwycięzca otrzyma tytuł „Mistrza Tatr" na rok 1923 i 1924, nagrodę honorową, dyplom i odznakę honorową P. Z. N.

List Hardinga

WARSZAWA (A.W.) 7. W odpowiedzi na list z wyrazami hołdu, przesłany do Prezydenta Hardinga z powodu odsłonięcia „Pomnika Wdzięczności", Towarzystwo Polsko - Amerykańskie otrzymało na ręce swego wiceprezesa p. Leopolda Kotnowskiego, pismo następującej treści::

Biały Dom, Waszyngton.

Dnia 21 grudnia 1922 roku.

Mój drogi Panie Kotnowski.

Niemałe zadowolenie sprawił mi list pański z dnia 29 października, zawiadamiający mnie o wzniesieniu symbolicznego pomnika, dłuta jednego z najznakomitszych polskich rzeźbiarzy, pomnika, który dał wyraz uczuciu wdzięczności i szacunku dzieci i żołnierzy polskich dla mojego kraju.

Od samego początku swej walki o wolność, Ameryka miała ten przywilej, że zawsze mogła liczyć na sympatję, zrozumienie i poparcie wielkiego, a kochającego wolność Narodu Polskiego, wielu zaś z jego synów orężem walczyło za sprawę Ameryki. W ten sposób nawiązała się między obu narodami nić szacunku i przyjaźni, która szczęśliwie przetrwała i podziś dzień, a którą naród amerykański zawsze sobie wysoko cenił.

Dlatego też ze szczególnem zadowoleniem powitał on przywrócenie Narodowi Polskiemu należnego mu miejsca w rodzinie narodów. Tak jak naród polski zawsze się czuł dumnym, że jego patrjotyczni synowie przyczynili się do zdobycia błogosławieństwa wolności dla Ameryki, tak i naród amerykański dziś czuje się dumnym, że danem mu było w pewnej mierze przyczynić się w jednej z ciężkich chwil rozwoju Polski do realizacji polskich aspiracji narodowych.

Zechciej Pan przyjąć dla swego Towarzystwa i swego wielkiego narodu wyraz mej nadziei, aby symbol, któryście tak szlachetnie wznieśli, stał się po wsze czasy rękojmią przyjaźni i wzajemnego szacunku, od szeregu lat niezmiennie łączących te narody.

Szczerze Oddany

(—) Warren Harding.

RZĄD I SEJM.

Na posiedzeniu Konwentu Senjorów p. Marszałek Rataj odczytał między innemi pismo pana Prezesa Rady Ministrów jen. Sikorskiego w sprawie współpracy ustawodawczej Rządu i Sejmu.

W piśmie tem p. jen. Sikorski oświadcza, iż Rząd dzieli całokształt prac ustawodawczych na cztery grupy. Do pierwszej grupy, której parlamentarne załatwienie byłoby pożądane w ciągu zimowej sesji zalicza:

1) ustawy skarbowe i gospodarcze (podatkowe, udoskonalenie stanu sądownictwa, organizacja kolei, poczt, telegrafów, telefonów i innych przedsiębiorstw państwowych.

2) ustawy o ochronie władz i ładu publicznego oraz ustawy niezbędne do uzupełnienia niektórych przepisów organizacyjnych (o powszechnej służbie wojskowej, o stosunku prawnym w władz państwowych w Województwie Śląskiem, o inspekcji pracy i opiece społecznej itp).

3) ustawy o uposażeniu urzędników państwowych,

4) ustawy agrarne.

Do drugiej grupy, której parlamentarne załatwienie byłoby pożądane w ciągu sesji wiosennej zalicza:

1) ustawy o organizacji wsi, o samorządzie powiatowym, wojewódzkim i miejskim.

2) ustawy o ustroju administracji państwowej i podziale administracyjnym państwa, o izbach handlowych, przemysłowych i rękodzielniczych.

Do trzeciej grupy zalicza Rząd ustawy dotyczące wojska i organizacji środków pomocniczych obrony Państwa.

Do czwartej wreszcie grupy zalicza ustawy zmierzające do przystosowania reszty ustawodawstwa do wymogów Konstytucji.

Pozatem rząd zastrzega sobie możność przedstawienia dalszych projektów w sprawach bieżących, a niecierpiących zwłoki, któreby weszły w zakres grupy pierwszej.

Prezydent Sikorski o położeniu.

Prezydent Sikorski udzielił wywiadu „Kurjerowi Ilustrowanemu". O reformie skarbowości powiedział co następuje:

Na czoło wszystkich zagadnień wewnętrznych, odpowiedział gen. Sikorski, wysuwa się w tej chwili naprawa skarbowości. Jest to zadanie trudne i zawiłe. Za pomyślne jego rozwiązanie odpowiedzialnym będzie przedewszystkiem rząd. Ale nietylko rząd. Zarówno nasze ciała ustawodawcze, jak i każdy obywatel poniesie tu część odpowiedzialności. Niedosyć bowiem reformę skarbowości, która jest z wielu względów bolesną operacją, zaprojektować. Musi być ona i to szybko—zbadana, uzupełniona i wreszcie przez ciała ustawodawcze uchwalona. Musi być wreszcie wyekzekwowana. I tu właśnie każdy obywatel kraju będzie mógł przed sobą samym udowodnić, jak pojmuje swe obowiązki. Współdziałanie całego społeczeństwa uczyni zabieg leczenia lekkiemi mało bolesnemi. Bierność czy opór uczyniłyby operację bardzo bolesną. Ale gdyby nawet tak być miało. rząd przy poparciu sejmu potrafi zastosować środki najbardziej zdecydowane. Mniej więcej pół roku powinno wystarczyć, aby korzystne rezultaty prac p. ministra skarbu stały się już rzeczywiste dla ogółu obywateli. Termin ten wydać się może długi—i być może zbyt pesymistycznie go określiłem—ale pragnąłbym, aby społeczeństwo zrozumiało, iż cudów na świecie niema.

O reformie administracji oświadczył prez. Sikorski, że powołana w tym celu komisja administracyjna odbędzie pierwsze posiedzenie 12 lutego. Na Kresy będą wysłani urzędnicy małopolscy celem zaprowadzenia porządku w administracji. System ochrony granicy będzie przekształcony w ciągu kilku miesięcy. Reorganizacja ministerstw względnie zniesienie niektórych, będzie poddane rozważeniu do 4 tygodni przez komisję organizacyjno-oszczędnościową pod przewodnictwem prezesa ministrów.

W sprawie Kłajpedy oświadczył prezes Sikorski, że do strzeżenia Traktatu Wersalskiego powołane są wielkie mocarstwa. Do występowania w tej sprawie niema obecnie. Polska bezpośredniego mandatu. Zniesienie pasa neutralnego usunie pozory prowizorjum między Polską a Litwą kowieńską. Polska traktowała tę sprawę z umiarkowaniem, posunięto do ostatecznych granic, a aparatem na poczuciu swej słuszności i swej własnej siły tak moralnej jak fizycznej. Definitywne rozgraniczenie pasa neutralnego niezbędne jest w czasie jaknajbliższym. gdyż żadne umiarkowanie nie może stać się równoznacznem z biernością.

Na zapytanie, jakie stanowisko zajęłaby Polska w razie konfliktu francusko-niemieckiego z powodu Ruhry, odpowiedział pan prezydent ministrów:

— Pytanie to wydaje mi się nieaktualne; prawdopodobieństwa zbrojnego starcia Francji i Niemiec, jako skutku zajęcie Ruhry, nie przewiduję. Mogę przecież Panu odpowiedieć z całą ścisłością: Zachowanie się Polski w takim wypadku określa ściśle konwencja z lutego 1921 roku. Nic więcej nie mam w tej sprawie do dodania.

Za pierwszy kwartał br. 1923.

We wtorek dn. 6-go bm. zaczęły się w Sejmie obrady nad prowizorjum budżetowem na pierwszy kwartał 1923 r. Jest to wypadek wielkiego znaczenia politycznego. Bo w odrodzonej państwowości polskiej poraz pierwszy dopiero przychodzi budżet pod debaty ciała ustawodawczego, które może dać mu takie czy inne dyrektywy. W przeciągu czterech lat naszego parlamentaryzmu mieliśmy kilkakrotnie dyskusje bud żetowe przy pierwszem czytaniu preliminarza, przy odsyłaniu projektu do komisji, z której niestety ani razu pod obrady sejmowe nie dostał.

To, co w normalnem życiu parlamentarnem jest zjawiskiem codziennem, podstawowym warunkiem życia państwowego: uchwalenie przez ciała ustawodawcze w terminie przepisanym budżetu — u nas, w chromających początkach, staje się niezwykłem wydarzeniem. Takeśmy się wżyli w stan ex lex, że objaw praworządności jest ewenementem.

Co prawda, sprawozdanie komisji skarbowo budżetowej, jak i sam projekt prowizorjum bud żetowego, bardzo dalekie są od zadowolenia kogokolwiek. Operują one jak największemi, najbardziej ogólnemi cyfrkami, budżet zaś właściwy na ministerjum skarbu przedstawić dopiero w połowie marca. Czy może i wtedy lewica nie zechce, jak teraz, dopuścić do szczegółowej dyskusji i zgilotynuje ją większością głosów ?...

Częściowo za podstawę obecnemu prowizorjum służy budżet państwowy na r. 1922 przez Izbę nieuchwalony, a niezrealizowany wobec wzrostu drożyzny. Przewidywał on wydatki na 591,633,909,593, a doch. na 458,620314,425, wskutek czego deficyt na 133,013,595,169, gdy rzeczywistość wprowadziła duże zmiany. Drożyzna w r. ub. wzrosła w stosunku 100:392,5 a kurs dolara wzmógł się w stosunku 3250 do 17.700.CPociągnęło to za sobą podniesienie się wydatków, zwłaszcza osobowych: gdy preliminarz przewidywał miesięcznie wydatki osobowe na 15 miljardów, to w grudniu wzrosły one do 120,9 miljardów. W ogólnem zestawieniu wydatki osobowe w r. 1922 wyniosły 511 miljardów (zamiast spodziewanych 180), wzrosły przeto o 284 proc. To samo z innymi wydatkami: kolej zamiast 62,5 miljarda wyniosła 108, a poczta zamiast 1,1 wyniosła 23,1.

Dochody nie podążyły w tym stopniu, co rozchody. Z podatków bezpośrednich wpłynęło 116 zamiast 117 preliminowanych, pośrednich 119 (zamiast 73), cła 34 (30), monopoli 41,5 (26,8), opłat stemplowych 36,3 (8,1). Ogółem z danin publicznych otrzymano 256,7, zaledwie zatem o 35 proc.

Deficyt powszechny zamiast 133 miljardów preliminowanych wynosi około 510 miljardów. Głównem źródłem pokrycia niedoborów okazała się: maszyna drukarska. Zadłużenie państwa w PKKP w r. 1919 wynosiło 5,6 miljarda, w r. 1920—52,8 w r. 1921—181,4, a w r. 1922 już 454,6 i przekroczyło wpływy z danin publicznych o 31 proc. Ogólna zaś suma zadłużenia wyniosła dn. 31 grudnia 1922 kwotę 675 miljardów przy 793,4 miljardach emisji.

Stan zadłużenia wewnętrznego państwa przedstawia się następująco: dług w P. K. K. P. 675.600.000.000, 5 proc. asygnaty z r. 1918 106.749,524, 5 proc. długoterminowa pożyczka 1920 roku 11.887. 432.000, 5 proc. krótka pożyczka premjowa 1920 r. 4,903,176,000, bilety skarbowe I. II, III emisji 47,270,000,000, pożyczka złota 23,200,000,000. Razem po odtrąceniu danin, spłaconych pożyczką odrodzenia 760,596,693,624 mkp., co po przeliczeniu na franki szwajcarskie wynosi 228179008 czyli 8,2 frs. na głowę.

Nasze długi zewnętrzne wynosiły dnia 1-go stycznia bież. roku:

w Ameryce—984.000.441 fr. szwajcar. w Holandji—29.752.600, w Norwegji—16.373.686, w Szwecji—1.331.181, w Danji—389.352, w Szwajcarji—73.600, w Francji 356,313.764 fr., w Włoszech—20.259.000, w Anglji—111.05.349. Razem — 1.519.543.074 fr. szwajcar.

co wynosi 54,3 franka szwajcarskiego na głowę gdy we Francji obdłużenie przypada 3353 fr. na jednostkę.

Gdy istnieje taki stan finansowy to stan gospodarczy przedstawia się znacznie lepiej.

W rolnictwie: Koni posiadamy 92,44 proc. w stosunku do okręgu przedwojennego, bydła 91,46 proc., owiec 59,71 proc., świń 90,89 proc. Ugorów na początku 1919 r. mieliśmy 3,500,000, wiosną 1920 r. 2,335,975, w r. 1921—1213000 a w r. 1921 tylko 538,000 hektarów. Z ogólnej cyfry 1,643,984 zniszczonych przez wojnę budynków odbudowano 674,034 zabudowań, a w r. 1922 106.009, pozostaje zatem do odbudowy jeszcze 863.938, w tem gospodarskich 601524 Tosamo z wydajnością roli: na hektar przypadało pszenicy przed wojną 12.2 centnary, dziś 11,0 centnara; żyta 11,2, dzisiaj 11,3, jęczmienia 11,9, dziś 11,3, owsa 10,3, dzisiaj 11,3 ziemniaków 92,5, obecnie 156,0. W sposób produkcja rolna dochodzi teraz prawie do norm przedwojennych, a niekiedy nawet ją przewyższa.

W przemyśle: ruda żelazna w r. 1913 — 311,218 ton i 3237 robotników, gdy dzisiaj 317,300 ton i 5100 robotników, stal dawniej 1,483,824 tony i robotników 19,873, a teraz 399,400 ton i 17,870 robotników, górnictwo węglowe w Kongresówce i Małopolsce przekroczyło produkcję przedwojenną, ale słabsze w obu Śląskach cieszyńskim i górnym: produkcja papieru i celulozy jest słabsza o 40 proc. w porównaniu z doby przedwojennej, produkcja cukru białego wzmogła się z 1,640,000 centnarów metrycznych na 3,650,000, przemysł bawełniany rozszerzył się widocznie: ilość zajętych robotników wynosi teraz 109 proc. przedwojennej, ilość wrzecion 128 proc., a krosien 105 proc., gdy natomiast przemysł wełniany dochodzi dopiero do 78 proc. wrzecion 46 proc. krosien, a 64 proc. robotników.

Bilans handlowy poprawia się znakomicie: w lipcu wywieziono 340,305 ton wartości 40457 miljardów mkp., a przywieziono 335,952 tonn wartości 50,591 miljardów.

Z tych zestawień wynika jasna dysharmonja pomiędzy pogarszającym się stanem finansowym państwa polepszającym się stanem gospodarczym. Referent budżetu p. Osiecki wysuwa takie postulaty sanacji stosunków: stabilizacja waluty, wzmożenie obciążenia podatkowego, oszczędności budżetowe, usunięcie deficytów w państwowych przedsiębiorstwach, wprowadzenie podatku majątkowego progresywnego aż do czasu zrównoważenia budżetowego.

Tymczasem chodzi p. Osieckiemu o usunięcie istniejącego stale stanu ex lex:

„Uważam za rzecz niezmiernie pożądaną wprowadzenie w zakresie budżetowym stanu legalnego. Minister skarbu nie powinien wstawiać do budżetu ani jednej pozycji bez aprobaty ciał ustawodawczych, jak również nie powinien emitować ani jednej marki bez odpowiedniego upoważnienia“.

Nieco dalej referent niepotrzebnie motywuje słuszność swych słów: są one przecie elementarzem budżetowym każdego państwa, są nienaruszoną zasadą gospodarki państwowej. A jeżeli u nas było dotychczas inaczej, to rezultaty widzimy sami najlepiej. Przypominamy, ile kosztował dolar w r. 1919-ym, ile kosztuje on dzisiaj, a ileż będzie kosztował w niedalekiej przyszłości jeśli wszelkie usiłowania, podejmowane z różnych stron w celu uzdrowienia finansów, pozostaną tylko — usiłowaniami.

Kredyty rzeczowe na pierwszy kwartał br. wynoszą 709.062.473.065 mkp., a osobowe 450 miljardów. Czem tę kwotę 1,159,062,472 mkp. pokryć? Czyż o tem mówi referent komisji? Zaznacza jeno, iż ogólna suma z danin publicznych niechybnie nie pokryje zapotrzebowania i dlatego trzeba się będzie uciec do pożyczki zagranicznej, która dotąd zawodziła zawsze i do... dalszej emisji marek. Zwyczajne lekarstwo, a powiedzmy właściwie: trucizna? P. Osiecki żąda, aby minister skarbu przynajmniej ustalił niezbędną kwotę nowych emisji i zażądał od Sejmu upoważnienia, aby—uniknąć nielegalnej emisji marek.

To są słowa niesłychanie przerażające.

Ale również przerażającym jest stan naszych finansów.

Dałby Bóg, aby pierwszy uchwalony przez ciała ustawodawcze preliminarz budżetowy był jednocześnie zwiastunem zmiany stosunków pod tym względem.

VERAX.

Uzdrowienie naszych finansów.

Dziś już każdemu zrozumiałe, że z naszą egzystencją ściśle są związane nasze stosunki finansowe. Położenie w świecie jest dziś takie, że tak samo jak jednostka, państwo bez uregulowania dochodów i wydatków istnieć nie może. Polska znajduje się w jeszcze gorszem położeniu — że ma dwóch sąsiadów Rosję i Niemcy gotowych każdej chwili ją zagarnąć. Jesteśmy w gorszem położeniu niż Rosja jako naród mniej liczny, bo Rosji jako państwu nikt tak, jak Polski zabrać nie może. Dla tego sprawa uzdrowienia finansów jest ogromnie ważna. To też nie ma w Polsce rządu, ani też człowieka, któryby nie wypowiadał tysiące projektów, dotyczących sanacji stosunków finansowych i gospodarczych w państwie. Zresztą temat uzdrowienia stosunków finansowych i gospodarczych jest najżywotnieszyjm, a pozatem i najtrudniejszym problemem do rozwiązania. Dla tego należy nam się w kwestji tej rozpatrzeć i poznać ją należycie, tem bardziej, że nie jest kwestją, którą pojmować trzeba z pobudek i rachub politycznych, lecz rzeczą czysto ekonomiczną i finansową.

Zatem należy nam sprawę sanacji naszych stosunków finansowych i gospodarczych sprowadzić na drogę najprostszą, do najprostszych i powszechnie zrozumiałych pojęć.

Najsamprzód stawić musimy sobie pytanie, czy przy obecnej naszej walucie można zrównoważyć budżet państwowy, a tem samem unormować stosunki gospodarcze i finansowe państwa.

Nie chcę być złym prorokiem i uchowaj Boże, aby tak miało być, ale uważam i stoję na tem stanowisku, że przy dzisiejszej walucie naszej oraz wypowiedzianych projektach o sanacji stosunków finansowych i gospodarczych mowy oo sanacji wcale nie może być.

Dlaczego?

Bo jak można cenę dwóch towarów stale w stosunku do siebie normować, skoro Polska nie ma u siebie waluty złota?

Rozumiem tylko jeną rzecz, tak jak dwa razy dwa jest cztery, tak unormować nasze stosunki gospodarcze i finansowe można na jednym towarze, t.j. na złocie. Przecież musimy zrozumieć, dlaczego obniża się kurs naszej marki, dla czego obniża się kurs i innych nisko wartościowych walut, dlatego, że nie posiadamy lub nie posiadają waluty złota. Zresztą jest kwestją jasną, że inaczej regulować naszych stosunków finansowych i gospodarczych nie możemy, jak tylko według złota. Dlaczego? Otóż dla tego, że inne państwa posiadają waluty złote. Co innego byłoby, gdyby żadne państwo waluty złota nie posiadało, natenczas możliwość byłaby przy innym metalu, albo przy jakimś produkcie (np. żyto) zrównoważyć budżet państwowy i unormować stosunek finansowy i gospodarczy w państwie. Ale dopóki tej możliwości nie ma, nie można mówić o sanacji naszych stosunków finansowych i gospodarczych.

Trzeba jednakowoż wyposrodkować w jaki sposób można wprowadzić jedynego dziś w świecie regulatora „złoto“. Tutaj leży właśnie trudność rozwiązania problemu o sanacji naszych stosunków finansowych i gospodarczych. A jednak ten problem rozwiązać można.

KRONIKA.

— ZAPOMNIANA UCHWAŁA.

We wrześniu roku zeszłego uchwałą sejmową asygnowano dwadzieścia miljardów marek na rozbudowę miast, za co wówczas można było wybudować domy, mogące pomieścić pare tysięcy rodzin.

Od tego czasu upłynęło już zgórą cztery miesiące, marka nasza zdążyła się zdewaluować przynajmniej czterokrotnie, a z sumy tej dotychczas ani marki niewyasygnowano.

Bank budowlany dwukrotnie już zwracał się w tej sprawie do władz skarbowych, ale dotychczas nie otrzymał odpowiedzi.

— PODWYZSZENIE TARYFY OSOBOWEJ I BAGAZOWEJ na kolejach Państwowych.

Z dniem 1 lutego rb. weszło w życie rozporządzenie ministra kolei żelaznych, w myśl którego obowiązujące od dnia 1 stycznia rb. opłaty, zawarte w rozporządzeniu ministra kolei żelaznych z dnia 12 grudnia 1922 r. o uzupełnieniu i zmianach taryfy osobowej i bagażowej, z wyjątkiem wyszczególnionych w par. 1 rozporządzenia tego pod punktem 14, odnoszącym się do części II-ej taryfy—podwyższone zostały o 50 proc.

— ZABAWA MASKOWA.

W dniu 10 lutego 1923 r. staraniem Koła Młodzieży Wioślarskiej w lokalu K. T. Wioślarskiego odbędzie się ZABAWA MASKOWA dla członków i osobiście wprowadzonych przez nich gości.

Karty wstępu wykupić można codziennie w lokalu K. T. W. od 6—8 wieczorem u dyżurnych gospodarzy.

Panie proszone o przygotowanie znaczków do „Kotyljona-loteryjki“. Do tańca przygrywać będzie piękny kwintet smyczkowy na czele z p. Kowalskim.

— UREGULOWANIE RUCHU TOWAROWEGO. Na skutek porozumienia władz policyjnych z Magistratem m. Kalisza od dn. 7-go bm. ulice: Warszawska i Wrocławska zostały zamknięte dla ruchu towarowego. Wozy ciężarowe wobec tego kierowane są ulicami bocznymi jak to Lipową, Towarową, Ciasną, 3 Maja, Babiną itd.

— SWIETA SADZENIA DRZEWEK.

Magistrat m. Kalisza postanowił z nastaniem wiosny urządzić w Kaliszu święto sadzenia drzewek przez dzieci miejscowych szkół powszechnych.

— ENERGICZNE ZARZADZENIE.

Czyściciel miejski (hycel) otrzymał polecenie chwytania wszystkich psów, które się będą znajdowały na ulacach miasta, a nie będą zaopatrzone w tabliczki, świadczące o opłaćie miejskiego padatku od psów.

— PAJĘCZARZE.

W nocy z 5 na 6 bm. skradziono ze strychu bieliznę, należącą do Heleny Karszyńskiej, a mianowicie: 1 powłokę na pierzynę, 3 powłoczki na poduszki, 3 koszule damskie, 1 ręcznik, 2 koszulki dziecinne z inicjałami. Oprócz tego z tegoż strychu skradziono Agnieszce Lurczyńskiej 1 garnek żelazny do gotowania bielizny i 1/4 korca pszenicy wartości 80,000 mk. Złodzieje dostali się na strych za pomocą pądrobionego klucza.

— AWANTURNICY.

W dn. 6 bm. znajdował się na ulicy w stanie jawnie nietrzeźwym niejaki Bronisław Mendryk, zamieszkały przy ul. Skarszewskiej Nr. 2. Gdy posterunkowy chciał go odprowadzić do komisarjatu, gdyż czynił awantury, stawił czynny opór i dopiero przy pomocy jeszcze kilku funkcjonarjuszy policji udało się Mendryka z trudem doprowadzić do komisarjatu. Więcej energji jednak okazał w dniu tym niejaki Loranty Jan, zamieszkały przy ul. Lipowej Nr. 58. Był on również zupełnie pijany, lecz tak silnie bronił się przed odprowadzeniem do komisarjatu, że policjanci zmuszeni byli związać go i tak dopiero skrępowanego sznurami odnieść.

Obaj zostali osadzeni w areszcie aż do wytrzeźwienia.

Tajemnicze zniknięcie walizy z 120 mil.

Benjamin Hamer z Kołomyi powierzył swym współpracownikom: Leonowi Selingerowi i Mateuszowi Spieglowi z Kołomyi 237 miljonów mkp. gotówką w banknotach 10 tysięcznych celem przewiezienia do Lwowa i złożenia w bankach „Agrarja“ i Polsko-Amerykańskim“.

Wspomniany skarb był umieszczony w dwóch walizkach: w jednej 120, w drugiej zaś 117 miljonów mk.

Po przybyciu na stację Chorodów wspomniani zakomunikowali policji, że skradziono im walizę zawierającą 120 miljonów marek. W związku z tem policja zatrzymała Selingera i Spiegla. Badani zeznali następujące szczegóły dotyczące tej tajemniczej kradzieży: Po otrzymaniu pieniędzy z prywatnego mieszkania Hamera Seleinger i Spiegel odjechali fiakrem na dworzec kołomyjski, gdzie Seleinger kupował bilety II klasy, Spiegel zaś czuwał przy walizkach. Po półgodzinnem pobycie obu w bufecie restauracyjnym II klasy, nadszedł pociąg do którego wszedł najpierw Selinger a następnie Spiegel. Z powodu braku miejsca w przedziale II klasy ulokowali się oni w przedziale 1 k. walizę zaś ze 120 miljonami położyli na półce. W przedziale tym znajdowali się tylko konduktor i dwóch strażników skarbowych. — Ostatni na przestrzeni między Ottynią a Stanisławowem weszli do przedziału zapytali się wiozących, co zawierają owe walizy. Pozatem nikt więcej do tego przedziału nie wchodził. Między Haliczem a Chodorowem Selinger i Spiegel — jak zeznają — zasnęli jakoby tak silnie, że nie spostrzegli, jak złodziej zdjął walizę z półki i szybko wyszedł, zamykając za sobą drzwi na klucz.

Selinger przebudził się dopiero na stacji w Chodorowie i wtedy zauważył brak walizy ze 120 miljonami poczem obudził Spiegla i zakomunikował mu o kradzieży.

Zawiadomiona natychmiast policja na tej stacji zarządziła poszukiwania podejrzanych osób, rewidując cały pociąg, lecz bez wyniku.

Ponieważ zeznania Selingera i Spiegla są bardzo chaotyczne, władze policyjno - śledcze zatrzymały obu do dalszego wyjaśnienia sprawy, ponieważ istnieje podejrzenie symulacji kradzieży.

Rada Zarządzająca Syndykatu Rolniczego Kaliskiego Sp. Akc.

podaje do publicznej wiadomości,

że ne skutek postanowienia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu, z dnia 20 listopada 1922 r., kapitał zakładowy Syndykatu Rolniczego Kaliskiego, Sp. Akc.

został powiększony o 80.000.000 Mk.,

czyli ogółem do 100.000.000 Mk.,

drogą wypuszczenia 16.000 sztuk akcji II emisji. 348

Powyższy kapitał został już całkowicie pokryty.

Warunki emisji zostały już opublikowane w Monitorze Polskim № 22 z dnia 27 stycznia r. b.

HOTEL
do sprzedania

w dobrym punkcie

w centrum miasta.

Wiadomość w adm. Gaz. Kal. 343

Do sprzedania 346

urządzenie

nadające się do restauracji lub sklepu.

Wiadomośc w red. Gaz. Kal.

Plac

do sprzedania w śródmieściu. Wiadomość: Sąd Okręgowy, kancelarja Rejenta Blizińskiego. 338

Ból głowy, migrenę, newralgję usuwają powszechnie znane proszki z „kogutkiem" **„Migreno Nervosin".** Żądać w aptekach i składach aptecznych proszków z „Kogutkiem". 1919

Zginął paszport

wydany przez magistrat miasta Kalisza na imię Szmula Mendla Hildesauna oraz kartę odroczenia wydaną przez PKU. w Kaliszu na takież samo imię rocznik 1890. 341

Wiedeński Międzynarodowy Jarmark

18. do 24. marca 1923

Korzystna okazja zakupu dla wszelkich gałęzi.

400 wystawców z kraju i zagranicy.

Wszelkich informacji udziela

Wiener Messe A. G. Wien VII., Messepalast

jakoteż honorowe przedstawicielstwo

Łódź, Finkenstein, Heymann & Co.

ulica Krótka № 5.

345

Skład Futer i Konfekcji Futrzanej H. ADLERA

w KALISZU, Wiejska 5. Telefon № 208.

poleca na sezon zimowy wielki wybór różnego rodzaju: **futra, spody, skórki** i t. p.

gotowe palta damskie i męskie.

KUPUJĘ stare futra, wszelkie surowe skórki i płacę najwyższe ceny.

PRZYJMUJĘ futra w zamianę, wszelkie obstalunki oraz reperację które wykonywam w najmodniejszych fasonach. 219

PLANTA | PLANTA | PLANTA | PLANTA

Spółka Akcyjna

„PLANTA"

poleca wypróbowane mieszanki roślinne.

ASTMOZA do picia przeciw duszycy (astmie.)

LAPIFELOSA o przyjemnym smaku przeciw kamieniom żółciowym,

KAPILOSAN do wzmocnienia włosów i mycia głowy.

Sp. Akc. „PLANTA" Warszawa, Chłodna 43, Tel. 102-12.

PLANTA | PLANTA | PLANTA | PLANTA

Drut kolczasty i sól potasową

posiada na składzie firma

F. DZIERŻAWSKI i S-ka

KALISZ, Aleja Józefiny 12. 344

Egzemę, liszaje itp. leczy maść „Lain Age"

sprzedają apteki i składy apteczne. APTEKA K. GĄSECKIEGO w Warszawie.

Komornik przy Sądzie Okręgowym Józef Motylewski, zamieszkały w Kaliszu przy ulicy Warszawskiej № 2 ogłasza, że w dniu 17 lutego 1923 roku od godziny 10 z rana w Kaliszu przy ulicy Majkowskiej pod № 11, odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, a mianowicie: maszyny hafciarskiej należących do Majera Warckiego ocenionych na 1.000.000 mk.

Kalisz, dnia 7 lutego 1923 r. 347

Komornik: **Józef Motylewski.**

Potrzebne 317

mleko

z odstawą do sklepu każdego czasu. Adres: ulica Kościuszki 11. **Szuman Hoffman.**

Dla dogodności klijenteli

zaopatrzyłem swój skład na sezon zimowy w najlepsze gatunki różnego rodzaju

FUTRA

MĘSKIE i DAMSKIE.

Przyjmuję wszelkie roboty w zakres kuśnierstwa wchodzące, **oraz reperacje.** Robię zamiany, kupuję różne skórki surowe oraz używane futra. **Płacę najwyższe ceny.** 183

Firma egzystuje: Z poważaniem **Józef Bigeleisen,** od roku 1894. : Browarna 3, oficyna, II p., tel. 159.

NAPRAWY

Motorów Elektrycznych Dynamo Maszyn

wykonują 89

K. Gaertig i Sp. T. z o. p. **Poznań.**

Oddział pracowni elektromechanicznych.

Ul. Półwiejska 35. Telefon 3584.

Kupię

zaraz

pianino w dobrym stanie.

Zgłoszenia składać w biurze firmy „K. Buszczyński i S-wie", Wrocławska 13, II piętro. 329

Kupujcie 8% Pożyczkę złotą!

Zginął paszport

wydany przez Urząd gminy Chocz na imię Marty Przybylskiej. 342